Mapes de Patrimoni Cultural

Diputació Barcelona

Jaciment paleontològic de Can Pallars i Llobateres

Sant Quirze del Vallès

Ubicació

Comarca:	Vallès Occidental
Lloc/Adreça:	Urbanització de Can Pallars i Llobateres

Coordenades:

Latitud:	41.537426266364
Longitud:	2.0635414048901
UTM Est (X):	421885
UTM Nord (Y):	4598843

Classificació

Número de fitxa	08238 - 5
Àmbit:	Patrimoni natural
Tipologia	Jaciment paleontològic
Estil / època:	Neògen
Estat de conservació	Bo
Protecció	Legal
Tipus de protecció:	BPU
Observacions protecció:	El jaciment paleontològic de Can Pallars i Llobateres està inclòs al Catàleg de Béns a Protegir de Sant Quirze del Vallès de l'any 2022 en categoria de BPU (núm. J-00) (publicat al Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya DOGC n. 9192 amb data 27/06/2024).
Data aprovació:	dj., 27/06/2024 - 12:00
Número inventari Generalitat i altres inventaris	Inventari del Patrimoni Arqueològic i Paleontològic de Catalunya: IPAPC-22005
Accés	Sense accés
Ús actual:	Sense ús
Titularitat	Privada
Titular:	Ref. cad.: 2091016DF2929S0001RQ
Fitxes associades:	

Autoria de la fitxa Laura Pinto Font. INSITU SL.

Data de registre de la fitxa: dc., 25/12/2024 - 10:54

Descripció

Jaciment paleontològic del Miocè superior. Es troba en la zona de transició lateral de les fàcies mitjanes del sistema al·luvial de Castellar a les fàcies distals del sistema al·luvial de Matadepera. Litològicament es caracteritza per contenir dipòsits de bretxes i conglomerats bretxoides polimíctics, amb una composició de clast quasi exclusiva de materials paleozoics com pissarres, fil·lites, esquists porfiroblàstics, conglomerats, quarsites, ignimbrites, riolites, pòrfirs, granitoides i calcàries. L'erosió dels materials ignis i metamòrfics de la cadena Prelitoral han contribuït majoritàriament a aquests dipòsits.

Segons el llistat faunístic de Llenas (1999) amb revisió de rosegadors de Casanovas et al. (2016) i actualitzat segons Alba et. al (2023), al jaciment es van documentar diversos macromamífers pertanyents al l'ordre dels primats (H*ispanopithecus cf. Laietanus*), perissodàctils (*Hippotherium primigenium catalaunicum*), artiodàctils (*Miotragocerus aff. pannoniae*) i proboscidis (*Tetralophodon longirostris*). Entre els micromamífers es van localitzar nombroses espècies de rosegadors, insectívors (*Lantanotherium sanmigueli, Plesiodimylus chantrei, Galerix socialis, Metacordylodon sp., Dinosorex sp*.) i un lagomorf (*Ochotonidae indet*.). Finalment, també es van documentar rèptils (*Testudo sp., Squamata indet., Gekkota indet., Lacertidae indet., Lacertilia indet., cf. Blanus sp., Anguinae indet*.) i un amfibi (*Anuara indet*.).

La presència al jaciment de l'èquid *Hippotherium primigenium catalaunicus* indica que pertanyia al Miocè superior i l'estudi de les microrestes de rosegadors va permetre afinar la datació a la part alta del vallesià inferior, en una edat de 9,98 a 9,73 milions d'anys. El paleoambient de l'època s'interpreta com un bioma de tipus de bosc subtropical conegut com a laurisilva, dens i molt humit, amb presència constant de cursos d'aigua dolça. El clima era càlid amb temperatures mitjanes anuals entre 16 i 20º, d'hiverns suaus i secs que s'alternaven amb estius càlids i molt humits, sense la sequera estival pròpia de l'actual clima Mediterrani.

Observacions:

El jaciment de Can Pallars i Llobateres és molt proper al jaciment vallesià de Can Poncic, situat més al nord. En ocasions la delimitació no és gaire clara i per aquest motiu va acabar essent establerta de manera arbitrària durant la campanya de prospecció de Can Poncic l'any 2017.

Donada la ubicació i delimitació poc clara del jaciment, les fotografies d'aquest mapa han estat preses al lloc que indiquen les coordenades del Catàleg de béns a protegir de Sant Quirze del Vallès, a l'actual finca de la masia de Can Pallàs.

L'indret on es va localitzar el jaciment portava el topònim de Can Llobateres, però per evitar confusions amb el jaciment clàssic que porta aquest mateix nom ubicat a Sabadell s'utilitzà el nom de Can Pallars de Llobateres per identificar-lo. En la literatura posterior també es troba com a Can Pallàs i Llobateres. En aquest mapa s'utilitza el nom que apareix a l'Inventari de Patrimoni Arqueològic i Paleontològic de la Generalitat: Can Pallars i Llobateres.

Història

El febrer de l'any 1999, a causa de les obres de construcció de la urbanització de Can Llobateres, personal de l'Institut de Paleontologia Miquel Crusafont de Sabadell va realitzar una prospecció paleontològica i, després de la troballa de diverses restes en superfície, va iniciar una excavació d'urgència.

L'any 2017 es van recuperar noves restes fòssils (entre elles un maximar del primat hominoïdeu *Hispanopithecus cf. Laietanus*) i el 2021 es va realitzar la primera excavació sistemàtica al jaciment. D'aquesta última campanya se'n destaca la col·lecció de micromamífers recuperada, ja que és força representativa (156 restes, de les quals 135 identificables), però la pobresa fossilífera de la localitat pel que fa als macrovertebrats va desaconsellar continuar excavant el jaciment de manera sistemàtica.

Bibliografia

ALBA, David M.; ALMÉCIJA, Sergio (2017) Informe i Memòria de la intervenció paleontològica de prospecció a Can Poncic (Sant Quirze del Vallès, el Vallès Occidental). Campanya 2017. Mem. núm. 13222.

CASANOVAS-VILAR, Isaac; GARCÉS, Miguel., VAN DAM. J.; GARCÍA-PAREDES, I.; ROBLES, J.M.; ALBA, D.M. (2016). An updated biostratigraphy for the late Aragonian and Vallesian of the Vallès-Penedès Basin (Catalonia). A "Geologica Acta", vol. 14, nº 3, pàgs 195-217.

LLENAS AVELLANEDA, M. (1999) Memòria de l'excavació d'urgència a l'Urbanització de Can Pallàs (Sant Quirze del Vallès). Mem. núm. 2488.

PINA, M.; ABELLA, J.; ARIAS-MARTORELL; CASANOVAS-VILAR; ALBA, D. (2023) Memòria sobre la intervenció paleontològica programada a Can Pallars i Llobateres (Sant Quirze del Vallès): Campanya 2021.

Enllaços d'interès:

Inventari del Patrimoni Arqueològic i Paleontològic de Catalunya